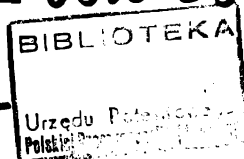


Warszawa, 6 września 1938 r.

URZĄD PATENTOWY



E 056 35/04



RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 26774.

Kl. 68 a, 4.

Efroim Grünberg
(Chrzanów, Polska).

Zamek.

Zgłoszono 16 czerwca 1937 r.
Udzielono 2 czerwca 1938 r.

Wynalazek dotyczy zamka, który dzięki swej budowie może posiadać bardzo małe wymiary a przy tym daje znaczne stosunkowo zabezpieczenie przeciw niepowołanemu otwieraniu. Zamek ten posiada ponadto zaletę, iż dopasowanie względnie dorabianie do niego kluczy jest bardzo utrudnione, podczas gdy w znanych zamkach, zaopatrzonych w zatrzymy, drogą wypróbowania poszczególnych zatrzymów dorobienie klucza daje się stosunkowo łatwo uskutecznić.

Budowa zamka według wynalazku przedstawiona jest na rysunku, na którym fig. 1 uwiidocznia zamek wraz z kluczem w widoku względnie częściowym przekroju z boku, fig. 2 — tenże zamek przy zdjętej przykrywce w widoku z góry, fig. 3 zaś — przykrywkę zamka.

Ośka główna *a* zamka osadzona jest obrotowo. Górne zakończenie *b* tej oski posiada dowolny przekrój nieokrągły np. trójkątny, kwadratowy, odpowiadający otworowi *n* klucza, dzięki czemu możliwe jest przy pomocy klucza obracanie oską. Dalszy odcinek oski, oznaczony na rysunku literą *c*, ma znacznie większą szerokość aniżeli odcinek *b* i może posiadać kształt dowolnej figury obrotowej, np. stożka ściętego lub walca. Odcinek *c* oski nie pośredniczy w przeniesieniu momentu obrotowego z klucza na ośkę, lecz stanowi jedynie utrudnienie przy dorabianiu klucza do zamka. Podobne utrudnienie stanowi tuleja *d* w przykrywce zamka, która z jednej strony stanowi prowadzenie dla klucza, z drugiej zaś strony uniemożliwia stosowanie klucza o zbyt wielkiej średnicy ze-

wewnętrznej. Dno tulei służyć może jako łożysko, w którym obraca się ośka główna zamka, jak to uwidoczniło na fig. 2. Poniżej części poszerzonej *c* umieszczona jest na ośce zamka stosunkowo duża tarcza *e*, której część obwodu jest okrągła i zaopatrzona w ząbki zapadkowe, część zaś posiada wykrój względnie występ i spełnia zadanie rygla zamka. W przykładzie, przedstawionym na rysunku, rolę rygla zamka spełnia występ tarczy oznaczony literą *f*. Działanie ryglujące występu względnie wykroju na tarczy *e* polega na tym, że przy obrocie tarczą *e* do pozycji zamkniętej zamka występ na obwodzie tej tarczy zasłania częściowo wolne światło otworu *g* w przykrywce zamka, uwidocznionej na fig. 3. Skoro zatem do otworu *g* wprowadzony został uprzednio haczyk względnie sworzeń zamkowy, to po zasłonięciu części wolnego prześwitu otworu *g* przez występ tarczy cofnięcie haczyka względnie sworznia zamka nie będzie możliwe.

Jak wspomniano, obrót tarczą *e* następuje przy pomocy kluczyka, przedstawionego na fig. 1. Obrót tarczą możliwy jest po zwolnieniu zapadki *h*, zahaczającej o ząbki zapadkowe na tarczy *e*. Zwolnienie zapadki następuje również na skutek działania klucza; w tym celu zapadka umieszczona jest na młoteczku *i*, połączonym z obracalną ośką *k*. Gdy klucz nie jest wsadzony do zamka, młoteczek *i* pod wpływem działania odpowiedniej sprężynki zbliża się swoim występnem *m* do ośki *a*, przy czym zapadka *h* zaczeplą o ząbki tarczy *e*, uniemożliwiając jej obrót. Przy włożeniu właściwego klucza do zamka młoteczek *i* wraz z zapadką zostaje przez dolną krawędź o klucza odepchnięty od ośki *a*, dzięki czemu zapadka zwalnia tarczę *e* i obrót jej staje się możliwy. Jak z powyższego wynika, krawędź klucza posiadać musi pewną grubość, by odepchnąć dostatecznie zapadkę i zwolnić tarczę *e*. Z drugiej jed-

nak strony średnica klucza musi być mniejsza od tulei w przykrywce zamka. Ponadto klucz posiadać musi wywiercenie, odpowiadające części poszerzonej *c* ośki zamka, a wreszcie otwór klucza w samej głębi musi mieć przekrój nieokrągły, odpowiadający przekrojowi górnego zakończenia *b* ośki zamka.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Zamek, zawierający tarczę obrotową ryglującą, zaopatrzoną na obwodzie w występ lub wykrój, znamienny tym, że na części obwodu tej tarczy umieszczone są ząbki, zazębiające się z zapadką, uniemożliwiającą obrót tarczy.

2. Zamek według zastrz. 1, znamienny tym, że zapadka osadzona jest na młoteczku (*i*), posiadającym występ (*m*) i obracającym się wokół osi (*k*), przy czym występ ten zbliżony jest tak dalece do osi (*a*) zamka, iż przy nasuwaniu klucza na oś (*a*) następuje odepchnięcie młoteczka wraz z zapadką i zwolnienie tarczy (*e*).

3. Zamek według zastrz. 1 i 2, znamienny tym, że tarcza ryglująca (*e*) zamka osadzona jest na obracalnej ośce (*a*), posiadającej na zakończeniu (*b*) dowolny przekrój nieokrągły, odpowiadający identycznemu przekrojowi otworu klucza.

4. Zamek według zastrz. 1 — 3, znamienny tym, że ośka (*a*) zamka posiada poniżej zakończenia (*b*) o przekroju nieokrągłym część poszerzoną (*c*) o kształcie dowolnej bryły obrotowej.

5. Zamek według zastrz. 1 — 4, znamienny tym, że posiada przykrywkę, zaopatrzoną w tuleję (*d*), otaczającą ośkę (*a*) zamka i ograniczającą zewnętrzne wymiary klucza do zamka.

Efroim Grünberg.
Zastępca: Dr inż. J. Broder,
rzecznik patentowy.

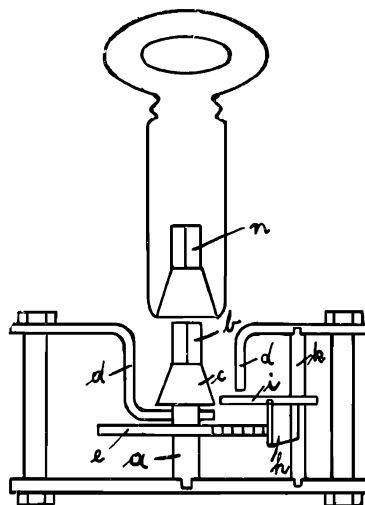


fig. 1

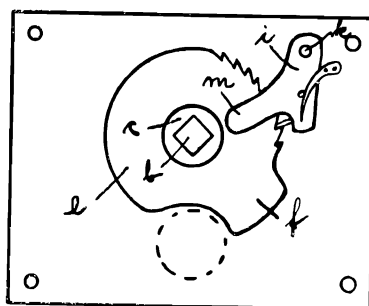


fig. 2

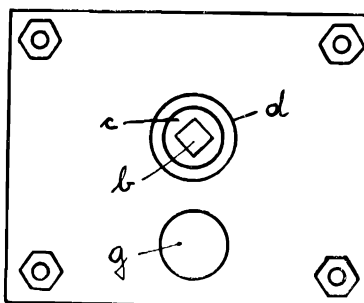


fig. 3